

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/187/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203407
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7813203407.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom v Prahe, K červenému dvoru 3269/25a, Česká republika, proti žalovanej V. P., G. I. V., H. XX, o zaplatenie zmenkového úroku a odmeny s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 13.12.2013 č.k. 4C/327/2013-43 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom žalobu zamietol. Nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania.

Rozhodol tak o žalobe na uplatnenie pohľadávky v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“), ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia zmenkového úroku, ročného úroku a zmenkovej odmeny, na základe zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 14.11.2008, pričom žalobca ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv z tejto zmenky.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku uviedol, že v súlade článkom 7 ods. 1 písm. b/ v spojení s článkom 9 ods. 1 až 3 nariadenia vykonal dôkazy, a to oboznámením zmenky zo dňa 26.3.2010, zmluvy o úvere zo dňa 26.3.2010, vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru a fotokópie spisu Okresného súdu Rožňava 8Er/702/2011. Na základe takto vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, preto ju zamietol. S poukazom na § 75, § 77, § 5, § 11, § 48 ods. 1 a § 33 ods. 1, 2 zák. č. 151/1950 Zb. - Zákon zmenkový a šekový dospel k záveru, že predložená zmenka nemá náležitosti v zmysle § 33 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb., preto je v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia neplatná. Uplatnený nárok posúdil aj v súvislosti s právnou úpravou viažucou sa na ochranu spotrebiteľa, a to § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k/ a 5, § 54 ods. 1, 2, § 37 ods. 1 a § 39 Obč. zákonníka, § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, článkom II písm. a/ a článkom III ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa smernice 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a smernice 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov. Uzavrel, že dohoda o vypovedaní zmenky je obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, teda jej obsah ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté. Dojednanie dohody o vyplnení zmenky považoval za podmienku výslovne nekalú, nakoľko jej účinkom a dôsledkom by bolo priznanie neprímerane vysokého príslušenstva pohľadávky - zmenkový úrok 0,25 % denne. Zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky súd prvého stupňa považoval za dojednanie, umožňujúce v rozpore s ust. § 53 ods. 4 písm. k/ Obč. zákonníka požadovať od spotrebiteľa neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Takéto zmluvné dojednanie predstavuje neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je v zmysle § 54 ods. 5 Obč. zákonníka neplatná. Rovnako sadzba zmenkového úveru 0,25 % denne predstavujúca 91,25 % ročne je podľa názoru súdu prvého

stupňa v rozpore s dobrými mravmi. Ide totiž o také sankčné plnenie, ku plynutiu ktorého dochádza výlučne na základe (následkom) porušenia zmluvných povinností zo strany dlžníka. S odkazom na § 369 ods. 1 Obch. zákonníka tiež uzavrel, že pri vystavení neúplnej zmenky s úrokom 0,25 % denne ide o obchádzanie zákonného ustanovenia so zámerom získať sankčné plnenie v neprimeranej výške, odporujúcej predpisom občianskeho práva, t.j. zákonnej výške úrokov z omeškania stanovenej nar. vlády č. 87/1995 Z.z.. Navyše zistil, že oboznamovaná úverová zmluva neobsahuje zákonné náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. h/, i/, j/ a k/ zák. č. 258/2001 Z.z., nakoľko v zmluve absentuje ročná úroková sadzba a RPMN, priemerná hodnota RPMN a rozpis splátok. Úver sa z tohto dôvodu považuje za bezúročný a bez poplatkov, preto ani dlžná suma uvedená na zmenke nie je v správne výške. Navyše zmenka je v rozpore aj s ust. § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z., nakoľko príslušenstvo v zmenkovej sume môže byť vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, teda v danom prípade je takáto zmenka neprípustná a veriteľ ju nemal prijať. Zo všetkých týchto dôvodov žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešnému žalobcovi nevzniklo právo na náhradu trov konania a úspešný žalovaný náhradu trov konania neuplatnil, preto rozhodol tak, že nepriznáva žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., § 205 ods. 2 písm. b/ a f/ O.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol rozsudok zmeniť tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. V dôvodoch odvolania vytkol súdu prvého stupňa, že ho vyzýval na doplnenie, či opravu návrhu, ktoré nie je pre prejednanú vec relevantné a splnením takejto výzvy podmieňoval ďalší postup v konaní. Namietal, že súd vykonal dokazovanie listinami, pričom účastníci takéto dokazovanie nenavrhl. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, voči forme a obsahu ktorej zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Neboli tak splnené podmienky pre vykonanie iných dôkazov než navrhnutých účastníkmi konania v zmysle ust. § 120 ods. 1 O.s.p. V prejednávanej veci súd mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Predpokladom vydania rozsudku bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Odporca mohol vzniesť námietky voči zmenke na základe článku 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté vzhľadom na uplatnenie koncentračnej zásady v zmysle Nariadenia. Súd sám nemôže vznášať voči zmenke námietky za odporkyňu. Súd z vlastnej iniciatívy vykonal dokazovanie, preukazujúce charakter odporcu ako spotrebiteľa, pričom odporca sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľával, uplatnenú pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju prakticky uznal. Súd teda dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Navrhovateľ je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je pritom platná, je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy, preto ju nie je možné podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa pritom aplikáciou zák. 191/1950 Sb. nezaoberal, hoci predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Predovšetkým ignoroval ust. § 17 cit. zák., v zmysle ktorého odporca vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak nemôže urobiť sám odporca, tým menej tak môže urobiť súd. Pokiaľ aj odporca vznesie námietky, je na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na odporcovi a nie je možné ho preniesť na navrhovateľa. Vytýkal súdu, že vyhodnotil zmenku ako neplatný právny úkon, pričom tento záver vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré nikto v konaní nevzniesol, ani nikto z účastníkov ich nepreukazoval. Kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné. Zmluvný vzťah medzi odporcom a remitentom po indosovaní je irelevantný. Záver súdu, že uplatnený nárok je zjavne neopodstatnený a pohľadávka neprípustná, vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré v konaní nikto nevzniesol. Za zjavne neopodstatnený nárok možno v zmysle Nariadenia uplatnený nárok považovať len vtedy, ak nie sú splnené podmienky konania podľa O.s.p. alebo odporca nie je pasívne vecne legitimovaný. Nárok sa považuje za neprípustný, ak nie je v podmienkach Slovenskej republiky vymáhateľný súdnou cestou. V danom prípade však boli splnené všetky podmienky konania v zmysle O.s.p. a nárok je vymáhateľný súdnou cestou, preto záver súdu je nesprávny. Rovnako za nesprávny považuje záver súdu, v zmysle ktorého je zmenka neplatná pre neurčitý údaj splatnosti. Z predloženej zmenky jednoznačne vyplýva, že splatnosť zmenky je jednoznačne určená na videnie, teda

po predložení. Veta „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“ predstavuje prípustnú modifikáciu lehoty na predloženie zmenky k plateniu podľa § 34 ods. 1 tretej vety zákona šekového a zmenkového. Z uvedeného je zrejmé, že splatnosť zmenky nastáva v momente predloženia, pričom predložiť ju je možné v lehote štyroch rokov od jej vystavenia. Po predložení zmenky v lehote štyroch rokov nastáva jej splatnosť. Za nesprávny považuje aj záver súdu, v zmysle ktorého zmenkový úrok sa prieči dobrým mravom, a preto je neplatný. Zmenku vystavil odporca, a teda išlo o prejav jeho slobodnej vôle, pričom sadzba zmenkového úroku mu bola v čase vystavenia zmenky známa a s touto súhlasil. Na odôvodnenie svojej argumentácie poukázal na uznesenia Krajského súdu Prešov sp.zn. 10Co/79/2013 zo dňa 5.9.2013 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013. Napadnuté rozhodnutie zároveň považoval za prekvapivé, čo vyplýva zo skutočnosti, že odporkyňa uplatnený nárok nepoprela, no napriek tomu súd uplatnený nárok zamietol, ale najmä vyplýva z rozporu napadnutého rozhodnutia s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Zo všetkých týchto dôvodov navrhol rozsudok zmeniť.

Žalovaná zostala v odvolacom konaní nečinná.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 205 ods. 2 písm. a/, b/, f/ O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušiť, keďže v konaní došlo k vade v zmysle ust. § 212 ods. 3 O.s.p., na ktorú odvolací súd prihliada ex offo.

Medzi vady konania v zmysle ust. § 212 ods. 3 O.s.p. patrí aj také porušenie procesných predpisov súdom prvého stupňa, ktoré malo za následok odňatie práva účastníka konať pred súdom. Súdna prax za vady v zmysle ust. § 212 ods. 3 O.s.p. považuje všetky vady uvedené v § 221 ods. 1 O.s.p..

Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem o odňatí možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

O taký prípad v prejednávanej veci ide, keďže súd prvého stupňa v dôsledku procesného pochybenia odňal možnosť účastníkom konať pred súdom, nakoľko títo nemohli realizovať svoje procesné práva, ktoré sú im priznané Občianskym súdnym poriadkom.

Podľa § 115 ods. 1 O.s.p., ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Podľa § 115 ods. 2 O.s.p. predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej 5 dní pred ňom, keď sa má pojednávanie konať.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p. pojednávanie nie je potrebné nariaďovať v drobných sporoch.

V zmysle ust. § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Podľa ust. § 123 O.s.p. účastníci sa majú právo sa vyjadriť k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

V zmysle ust. § 125 O.s.p. za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazov predpísaný, určí ho súd.

V zmysle ust. § 129 ods. 1 O.s.p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie.

V zmysle ust. § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Po preskúmaní spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa na pojednávaní dňa 13.12.2013 vec prejednal a rozhodol bez toho, aby dodržal ustanovenia O.s.p. upravujúce pojednávanie v zmysle § 115 a nasl. O.s.p.. Súd prvého stupňa totiž nariadil pojednávanie na prejednanie veci bez toho, aby predvolal účastníkov konania. Na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise bez prítomnosti účastníkov konania, ktorí sa z tohto dôvodu k oboznámeným listinným dôkazom nemohli vyjadriť a navrhnúť prípadné ďalšie dokazovanie vo veci, pričom súd prvého stupňa z týchto vykonaných dôkazov vyvodil skutkové a právne závery, na základe ktorých vo veci rozhodol.

K vyššie uvedeným záverom odvolací súd dodáva, že v danom prípade bol daný dôvod preto, aby súd prejednal vec bez nariadenia pojednávanie v zmysle vyššie cit. ust. § 115a ods. 2 O.s.p., keďže ide o konanie s predmetom nepresahujúcim sumu 1.000,- eur, teda o drobný spor v zmysle § 200ea O.s.p.. Súd prvého stupňa však pochybil, pokiaľ napriek zámeru prejednať vec bez nariadenia pojednávanie, v konečnom dôsledku prejednal vec na pojednávaní, na ktorom vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, teda vykonal dokazovanie a následne vo veci rozhodol. Z dôkazov vykonaných na tomto pojednávaní vyvodil aj skutkové a právne závery, na základe ktorých vo veci rozsudkom rozhodol.

Súd prvého stupňa sa dôsledne neriadil vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, v dôsledku čoho odňal účastníkom možnosť konať pred súdom, preto odvolací súd nemal inú možnosť, ako napadnutý rozsudok v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu v ďalšom konaní bude vyhnúť sa vytýkaným procesným pochybeniam a následne vo veci opätovne rozhodnúť.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.